

КОМП'ЮТЕР В АДАПТОВАНОМУ ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ДОПОМІЖНОЇ ШКОЛИ

Оксана ІЛЬКІВ

Львівський державний інститут фізичної культури

Постановка проблеми. Персональний комп'ютер з відповідним програмним забезпеченням є ефективним засобом формування сприятливих умов для інтенсифікації, індивідуалізації та підвищення якості підготовки особистості до самостійної діяльності в інформаційному середовищі. Сьогодні особливого значення набуває творче впровадження в практику адаптивного фізичного виховання комп'ютерних технологій і методик. Для допоміжної школи – це, насамперед, поліпшення результативності корекційної роботи, що є основою загальноосвітньої та трудової підготовки учнів.

На жаль, досвід застосування комп'ютерної техніки у спеціальній освіті, зокрема, у системі фізичного виховання України мінімальний і не набув достатнього поширення. Особливо гостро постає ця проблема у сфері навчання дітей з фізичними та інтелектуальними вадами при заняттях адаптивним спортом. Це пов'язано з відсутністю комп'ютерної техніки та відповідного програмного забезпечення спрямованого на поліпшення рухової діяльності і контролю за фізичним станом у багатьох допоміжних школах. Навіть у тих випадках, коли у школі є комп'ютерний клас, техніка використовується для навчання учнів елементів інформатики, внаслідок чого комп'ютер стає лише об'єктом вивчення або використовується як ігровий розважальний автомат. Корекційні можливості цієї техніки майже не розглядаються. Про використання комп'ютерної техніки на уроках фізичної культури ми не знайшли даних в опрацьованій нами літературі.

Мета дослідження полягає в особливостях використання персонального комп'ютера на уроках фізичного виховання допоміжної школи.

Результати дослідження та їх обговорення. Вивчення цього питання у спеціальних школах Львівської, Рівненської областях переконує, що такі твердження помилкові. Ми зупинимося на можливостях використання прикладного програмного середовища в умовах сучасної допоміжної школи, особливостях уроку позанавчальної роботи, в тому числі спортивно-тренувальної і можливостях застосування комп'ютера з метою оптимізації цих видів діяльності.

Діти з вадами слуху, опорно-рухового апарату, розумового розвитку відчувають труднощі у засвоєнні техніки виконання фізичних вправ, що потребують корекції рухових дій рухової діяльності дітей. Використання комп'ютерних програм з персонажем в яких поетапно демонструється відповідна рухова діяльність, як показує досвід допоміжних шкіл, значно скорочується час засвоєння техніки виконання різноманітних вправ (старт, проміжні етапи, фінальні елементи спортивних ігор, зокрема тактичні прийоми спортивно-ігрової діяльності). Як показує вивчення цього питання у дитячому садку – школі №5 м. Рівне у 5-му класі засвоєння рухових навичок з використанням комп'ютерних пояснення вчителя підвищує інтенсивність засвоєння матеріалу дітьми. Наприклад, вивчення питання показало, що засвоєння рухових навичок

вивченні техніки бігу на короткі дистанції з поясненням вчителя і використанні ПК зросло на 17%. Як видно з таблиці, міцність засвоєння була вищою тоді, коли використовувався комп'ютер.

Таблиця 1

Засвоєння рухових навичок при вивченні техніки бігу на короткі дистанції з поясненням вчителя і використанні ПК

К-ть досліджуваних дітей	Засвоїли			Примітка
	Добре (%)	Задовіл. (%)	Незадов. (%)	
17	4 (24%)	8 (47%)	5 (29%)	Пояснення і демонстрація вчителя
17	7 (41%)	8 (47%)	2 (12%)	Використання ПК і пояснення вчителя

Ми зробили спробу використання персонального комп'ютера для демонстрації метання тенісного м'яча та естафетного бігу на етапі пояснення і закріплення нового матеріалу у 6-му класі. Аналіз засвоєння навчального матеріалу (техніка виконання, обсяг рухових дій, результати естафетного бігу і метання) були вищими (близько 19%) з використанням ПК.

Особливості уроку в допоміжній школі створюють широкі можливості для використання комп'ютера. З метою доцільного використання комп'ютерної техніки на уроці та в поза навчальній роботі, необхідно чітко визначити всі елементи його структури. Слід врахувати фактори, що впливають на визначення структури уроку в допоміжній школі, а саме:

- мету і завдання уроку;
- рівень розвитку в учнів пізнавальних можливостей і здібностей;
- сформованість в учнів прийомів організації своїх пізнавальних дій, поведінки і регуляції ними;
- рівень знання комп'ютерної програми та вміння користуватися нею;
- розумову та фізичну працездатність учнів;
- логіку розгортання педагогічного процесу.

Комп'ютерні програми (програмне забезпечення) можуть використовуватися на уроках фізичного виховання з дітьми різного віку. Вдало дібрані комп'ютерні програми забезпечують розвиток здібностей дітей, їх інтересів, умінь, навичок і забезпечують певного рівня пізнавальної активності. Під час роботи на клавіатурі відбувається дрібна моторика. Комп'ютер може стати потужним джерелом стимулювання не лише пізнавальної активності, а й прагнення до знань, отримання задоволення результатами власної діяльності, розвитку самостійності мислення. При цьому потрібно використовувати програми, які не потребують спеціальних знань комп'ютера ні від учителя, ні від дітей, прості у використанні.

За допомогою відповідного програмного забезпечення можна індивідуалізувати процес навчання, що дає змогу забезпечити адекватний темп роботи для кожного учня. Комп'ютер відкриває широкі можливості в моделюванні різноманітної рухової, спортивно-ігрової діяльності, що оптимізує швидкість виконання рухів, рухових дій, рухової діяльності, правильності їх використання і застосування різноманітних тактичних прийомів. Застосування спеціально розроблених і адаптованих програм та ігор є засобом розвитку особистісної

сфери дітей, мотиваційного компоненту навчання, інструментом вивчення психологічних і дидактичних можливостей учнів особливо для слабчучючих і глухих дітей. Водночас треба розглядати комп'ютер не як самоціль, чи альтернативу традиційним методам, а лише як один із способів підвищення ефективності та корекційної спрямованості навчання дітей з фізичними та інтелектуальними вадами. Загальний недорозвиток мовлення, некритичність мислення, слабкість самоконтролю, невпевненість у своїх діях призводять до частих звертань до вчителя за допомогою. Спеціальне програмне забезпечення можна використовувати на будь-якому етапі уроку фізичної культури, залежно від дидактичної мети. Як зазначають автори [1,2,3], які вивчали дану проблему, на етапі повторення і перевірки знань учнів комп'ютерну програму можна застосовувати у вигляді нескладних тестових завдань. Особливості психіки в цьому випадку треба враховувати таким чином: питання не повинні бути двозначними; кількість варіантів відповідей має бути мінімальною; а самі відповіді – чітко сформульовані. При поясненні нового матеріалу можливість комп'ютера моделювати різні складні явища може стати незамінною: вчитель може не лише розповісти, а й продемонструвати учням те чи інше явище властивість об'єкта, які за реальних умов відтворити складно. Впровадження комп'ютерів у навчання дітей з інтелектуальними вадами – це засіб активізувати всі психічні процеси (особливо операційні компоненти мислення), засіб переходу від наочно-образного рівня мислення до абстрактного. На етапі узагальнення та закріплення знань комп'ютерна програма може виявити прогалини у засвоєнні матеріалу та визначити шляхи їх усунення. Всі ці рекомендації варто врахувати при використанні комп'ютера у системі фізичного виховання дітей з особливими потребами, що на наш погляд, значно посилить корекційно-реабілітаційний вплив. Комп'ютерна програма з персонажем – помічником може подолати й цю проблему. Комп'ютерний герой – це цікавий співрозмовник, який за необхідності приходить на допомогу дитині, підказує та пояснює матеріал. При цьому необхідно враховувати, як показує аналіз, особливості психіки дітей, найперше те, які можуть ускладнити роботу з технікою, зокрема, підвищена втомлюваність, розпорошена увага, сповільнений темп сприймання, ослаблений фізичний стан, які спричинюють тривале входження у процес роботи. Інтерес до комп'ютера підвищує працездатність, зосереджує увагу і дещо збільшує темп роботи.

Висновок

Використання комп'ютерних технологій на заняттях фізичної культури в допоміжній школі допомагає педагогові „перекласти” частину своєї праці на техніку: одночасно відбувається взаємодія дидактичного трикутника: – учень – комп'ютер – учитель, надаючи цьому процесові навчання більшої інтенсивності. Хоча в жодному разі комп'ютер не замінює педагога, а лише доповнює пояснення, дає змогу наочно поєднати їх з навчальними програмами й методичними посібниками. При використанні комп'ютерної техніки збільшується щільність уроку, що дає можливість засвоїти більше фізичних навичок, розвивається інтерес у неповносправних дітей до занять фізичною культурою, сприяє збільшенню обсягу рухової активності, створює умови для корекції фізичного стану, а також відбувається правильне і швидке засвоєння її.

Література

1. Королевская Т.К. Компьютерные интерактивные технологии и устная речь как средство коммуникации: достижения и поиски // Дефектология. – 2000. № 3. – С.55–65.
2. Кукушкина О.И., Королевская Т.К., Гончарова Е.Л. Как сделать видимым скрытые проблемы в развитии ребенка. Методическое пособие к специальной компьютерной программе “Мир за твоим окном”. – М., 2003. – 143 с.
3. Легкий О.М. Організаційно-педагогічні умови використання комп'ютера в спеціальній школі: Автореф. дис. ... к. пед. н. – К., 2001. – 26 с.
4. Шенкман С. Компьютерная тренировка: [Об оздоровительных системах] / Физкультура и спорт. – 1991. – №7. – С. 15-18.

КОМП'ЮТЕР В АДАПТОВАНОМУ ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ДОПОМІЖНОЇ ШКОЛИ

Оксана ІЛЬКІВ

Львівський державний інститут фізичної культури

Анотація. В статті розкриваються деякі аспекти використання персонального комп'ютера в системі фізичного виховання допоміжної школи.

Ключові слова: персональний комп'ютер, фізичне виховання, допоміжна школа, програмне забезпечення.

КОМПЬЮТЕР В АДАПТИРОВАННОМ ФИЗИЧЕСКОМ ВОСПИТАНИИ ВСПОМОГАТЕЛЬНОЙ ШКОЛЫ

Оксана ИЛЬКИВ

Львовский государственный институт физического воспитания

Аннотация. В статье представлены некоторые аспекты использования персонального компьютера в системе физического воспитания вспомогательной школы.

Ключевые слова: персональный компьютер, физическое воспитание, вспомогательная школа, программное обеспечение.

COMPUTERS IN THE ADAPTED PHYSICAL TRAINING OF SPECIAL SCHOOLS

Oksana IL'KIV

Lviv State Institute of Physical Culture

Abstract. Some aspects of use of a personal computer in system of physical training in schools specially handicapped children are shown.

Key words: personal computer, physical training, special school, computer program.
